

ที่ ๒๐ / ๒๕๕๙

๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๙

**สรุปการสัมมนาวิชาการเวทีสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (FPO Forum)
ภายใต้โครงการขยายบทบาทสำนักงานเศรษฐกิจการคลังสู่ภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙
ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ ณ จังหวัดระยอง**

นางสาวบันทรโฉม แก้วสอาด ที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจการคลัง ได้เปิดการสัมมนาวิชาการเวทีสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (FPO Forum) ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ โรงแรมคลาสสิคคามิโอ ระยอง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนจากจังหวัดใกล้เคียง รวมประมาณ ๓๐๐ คน โดยมีนายวิบูลย์ แววบัณฑิต หัวหน้าสำนักงานจังหวัดระยองกล่าวต้อนรับ

ในช่วงเช้าเป็นการสัมมนาภายใต้หัวข้อ “เศรษฐกิจระยอง พัฒนาเมืองด้วยอุตสาหกรรม พัฒนาประเทศด้วยการค้า เครือข่ายโลจิสติกส์แห่งภาคตะวันออก” โดยมีนางอนุชิตา ชินศิริประภา ประธานหอการค้าจังหวัดระยอง นายวิระพล พวงพิทยาวุฒิ ประธานกิตติมศักดิ์สภาอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง นายจิรวัฒน์ อารีย์อุตสาหกรรมจังหวัดระยอง และ นายสมคิด บุญล้นเหลือ ผู้อำนวยการส่วนการวิเคราะห์เศรษฐกิจมหภาค สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ร่วมเป็นวิทยากร โดยมีนายรพีพร อัครวัลลภ เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นผู้ดำเนินรายการสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

นายสมคิด บุญล้นเหลือ กล่าวว่า โครงสร้างเศรษฐกิจไทยในปัจจุบันยังคงมีพื้นฐานที่แข็งแกร่ง โดยมีภาคการส่งออก การใช้จ่ายภาครัฐ และการท่องเที่ยวเป็นกลไกขับเคลื่อนการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจไทยที่สำคัญ แม้ว่าภาคการส่งออกจะได้รับผลกระทบจากความเปราะบางของเศรษฐกิจแต่ยังมิได้รับผลกระทบรุนแรงมากนัก เนื่องจากได้มีการกระจายการส่งออกไปในหลาย ๆ ตลาด เพื่อลดความเสี่ยง ทั้งนี้ เศรษฐกิจไทยล่าสุดในไตรมาสที่ ๑ ปี ๒๕๕๙ ขยายตัวได้ร้อยละ ๓.๒ ต่อปี และเป็นการขยายตัวเร่งขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า สะท้อนว่าเศรษฐกิจไทยเริ่มส่งสัญญาณฟื้นตัว โดยมีปัจจัยหลักที่สนับสนุนการขยายตัวจากอุปสงค์ภายในประเทศ ทั้งการบริโภค และการลงทุนภาครัฐและภาคเอกชน ส่วนหนึ่งเป็นผลจากมาตรการเศรษฐกิจของรัฐบาลที่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการใช้จ่ายของรัฐบาล โดยเฉพาะรายจ่ายลงทุนของรัฐบาลที่ขยายตัวต่อเนื่องในระดับสูง ขณะที่แนวโน้มเศรษฐกิจไทยในปี ๒๕๕๙ คาดว่าจะขยายตัวได้ที่ประมาณร้อยละ ๓.๓ จากปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ อาทิ อัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ยังคงอยู่ในระดับต่ำ ภาคการท่องเที่ยวจากต่างประเทศที่คาดว่าจะสามารถขยายตัวได้ดีต่อเนื่อง นอกจากนี้ การใช้จ่ายของภาครัฐยังมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนเศรษฐกิจ โดยเฉพาะด้านการลงทุน โครงสร้างพื้นฐานที่จะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจทั้งในระยะสั้น และระยะยาว อย่างไรก็ตาม ยังมีปัจจัยเสี่ยงบางประการที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยในปีนี้อาทิ ความผันผวนของราคาน้ำมันที่จะส่งผลต่อต้นทุนการผลิต ตลาดการเงินที่ยังคงมีความผันผวนซึ่งส่งผลต่ออัตราแลกเปลี่ยน รวมถึงความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก

คุณจิรวัฒน์ อารีย์ อุตสาหกรรมจังหวัดระยอง กล่าวว่า กระทรวงอุตสาหกรรมให้ความสำคัญกับการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้สามารถแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคได้ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs สามารถทำการผลิตตั้งแต่ต้นน้ำ ตลอดจนถึงการสร้างมูลค่าของผลผลิต และสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมให้คำปรึกษา

แก่ผู้ประกอบการ SMEs เพื่อก่อให้เกิด Smart SMEs นอกจากนี้ จังหวัดระยองได้มีโครงการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตรในภูมิภาค (One Province One-Agro-Industrial Product: OPOAI) พร้อมทั้งการยกระดับผลิตภาพภาคอุตสาหกรรมด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมและระบบบริหารจัดการ รวมถึงการยกระดับผลิตภาพแรงงานให้มีทักษะสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของภาคอุตสาหกรรมและการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมเพื่อสนับสนุนและผลักดันให้เกิดการเพิ่มผลิตภาพ สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรม ๔.๐ โดยเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในการพิจารณาอนุมัติและการกำกับดูแลด้านสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย สร้างเครือข่ายและการกระจายอำนาจ (Third party) พร้อมทั้งเพิ่มบทบาทในการสนับสนุนผู้ประกอบการให้ใช้นวัตกรรมในกระบวนการผลิตและพัฒนาศักยภาพบุคลากรโดยเน้นอุตสาหกรรมเป้าหมาย ๑๐ คลัสเตอร์ ตามนโยบายรัฐบาล เป็นสำคัญ

คุณอนุชิตา ชินศิริประภา ประธานหอการค้าจังหวัดระยอง กล่าวว่า จังหวัดระยองเติบโตอยู่บนฐานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เกษตรกรรม ท่องเที่ยว และภาคพาณิชยกรรม เนื่องจากจังหวัดระยองมีพื้นที่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และมีโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่า ๒,๐๐๐ โรงงาน และในปัจจุบันทางจังหวัดได้เน้นการส่งเสริมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเชิงสร้างสรรค์ ส่วนทางด้านการเกษตรและการท่องเที่ยวจะเน้นมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรประเภทผลไม้และการแปรรูปผลผลิต และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและธรรมชาติ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการสร้างรายได้ นอกจากนี้ โอกาสการเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัดระยองได้รับปัจจัยสนับสนุนจากโครงการรถไฟทางคู่ขนานทางมาตรฐานช่วงกรุงเทพมหานคร – ระยอง โครงการรถไฟความเร็วสูงการพัฒนาท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา และการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมการบินโดยพัฒนาเป็นศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างพญา – มาบตาพุด และโครงการพัฒนากอนเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลสายระยอง – ชลบุรี ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยที่สนับสนุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดระยองให้มีศักยภาพมากขึ้น

คุณวีระพล พวงพิทยาวุฒิ ประธานกิตติมศักดิ์สภาอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง กล่าวว่า ศักยภาพของจังหวัดระยอง ถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม เนื่องจาก (๑) การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้เกิดการหมุนเวียนของจำนวนแรงงาน จำนวนนักท่องเที่ยว และภาคเกษตรกรรมอุตสาหกรรม เป็นสำคัญ (๒) การขยายทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองพญา มาบตาพุด ทำให้การคมนาคมขนส่งสะดวกยิ่งขึ้น (๓) การก่อสร้างรถไฟรางคู่ทางมาตรฐานทั้งช่วงหนองคาย-มาบตาพุด และช่วงแก่งคอย-มาบตาพุด ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการขนส่งสินค้า (๔) โครงการก่อสร้างรถไฟความเร็วสูงช่วงกรุงเทพฯ-พญา-ระยอง (๕) การพัฒนาท่าอากาศยานอู่ตะเภา ซึ่งทำให้เกิดการเดินทางที่รวดเร็วมากขึ้น ส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการขนส่งสินค้าที่รวดเร็วมากขึ้น และ (๖) การพัฒนาจังหวัดเป็น Super Cluster เขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะคลัสเตอร์อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และคลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมให้สอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมในอนาคต

กล่าวโดยสรุปการสัมมนาวิชาการฯ ในช่วงเช้า ได้แสดงให้เห็นถึงภาพรวมและแนวโน้มเศรษฐกิจไทยในปี ๒๕๕๙ ที่คาดว่าจะขยายตัวได้ดี โดยได้รับปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญจากการใช้จ่ายภาครัฐ โดยเฉพาะการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน การลงทุนภาคเอกชนที่ได้รับปัจจัยสนับสนุนจากมาตรการภาครัฐ และการท่องเที่ยวที่ขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนเศรษฐกิจไทยรวมถึงเศรษฐกิจภาคตะวันออก ทั้งนี้ สำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออกในระยะยาวควรจะมีการส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมและพัฒนาแรงงานอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการเพิ่มผลิตภาพในการผลิตโดยการสร้างทั้งทุนกายภาพ และทุนมนุษย์ รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภคที่สำคัญต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในภาคตะวันออกได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง อย่างยั่งยืน ตามนโยบายรัฐบาลต่อไป

ในช่วงบ่ายเป็นการเสวนาในหัวข้อ “เปิดความคิด สะกิดความรู้ด้านการเงินระดับชาวบ้าน” ซึ่งเน้นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ รวมทั้งให้ความรู้ด้านการเงินระดับฐานรากและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ นายสมศักดิ์ เครือวัลย์ ผู้อำนวยการศูนย์กสิกรรมธรรมชาติสองสลึง นางสาวปภาภรณ์ ชุนหัชชราชัย สำนักนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง นายธีรวิ สุมาวงศ์ สำนักกฎหมาย สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง โดยมีนางกุลวีร์ สภาวสุ สำนักนโยบายการออมและการลงทุน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการ มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

นายสมศักดิ์ เครือวัลย์ ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำเกษตรกรรมตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการประกอบเกษตรกรรมตามความถนัดของตน มิใช่ทำในสิ่งที่คนอื่นบอก และจากการศึกษาดูงานโครงการตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้นำมาประยุกต์กับการทำเกษตรกรรมของตน ซึ่งแบ่งความคิดเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ ๑) การวางระบบการผลิตตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๒) การเพิ่มปัจจัยการผลิต เช่น การทำปุ๋ยหมัก ๓) การผลิตพลังงานทดแทน เช่น ก๊าซชีวภาพ ไบโอดีเซล น้ำมัน เป็นต้น และ ๔) การปลูกป่าไม้เพื่อประโยชน์ ๔ อย่าง ได้แก่ กินได้ โตเร็ว เสริมเศรษฐกิจ และพัฒนาดินและน้ำ นอกจากนี้ การทำเกษตรกรรมให้ประสบความสำเร็จควรมีการศึกษาค้นคว้าข้อมูล การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน การหมั่นหาความรู้จากการปฏิบัติ การทำงานขยันหมั่นเพียร การทำตามความถนัดของตน การพึ่งพาตนเอง และการแบ่งปันความสำเร็จให้ผู้อื่น

นางสาวปภาภรณ์ ชุนหัชชราชัย ได้กล่าวถึงปัญหาการก่อกวนนอกระบบ รวมถึงข้อดีและข้อเสียของหนี้ในระบบและนอกระบบ โดยชี้ให้เห็นว่าหนี้ในระบบแม้ว่าจะมีข้อจำกัดจากการพิจารณาสินเชื่อที่ย่างยาก วงเงินไม่เพียงพอ และใช้เวลานาน แต่หนี้ในระบบมีกฎหมายรองรับเพื่อคุ้มครองลูกหนี้ที่ชัดเจน ตลอดจนมีการติดตามทวงถามหนี้ที่เป็นธรรม และมีอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม ในขณะที่หนี้นอกระบบแม้ว่าการขอสินเชื่อจะมีความยุ่งยากน้อยกว่าและได้รับการอนุมัติเร็ว แต่มีอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับสูงมากและอาจถูกคุกคามจากการทวงถามหนี้ที่ไม่เหมาะสมได้ อย่างไรก็ดี ภาครัฐมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคประชาชน และคณะกรรมการไกล่เกลี่ยเพื่อพิจารณาไกล่เกลี่ยปัญหาหนี้สินและแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีเครื่องมือต่าง ๆ เช่น เน้นการใช้จ่ายให้น้อยกว่ารายได้ สินเชื่อนาโนไฟแนนซ์ เป็นต้น นอกจากนี้ ได้เสนอแนะแนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันจากปัญหาหนี้นอกระบบด้วยการส่งเสริมการออมของครัวเรือน โดยควรจะมีการออมอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ของรายได้ทั้งหมด และแบ่งเงินออมออกตามวัตถุประสงค์การใช้เป็น ๔ กรณี ได้แก่ ๑) การออมเพื่อกรณีฉุกเฉิน ๒) การออมระยะสั้นและปานกลาง ๓) การออมในระยะยาว และ ๔) การออมเพื่อการลงทุน

นายธีรวิ สุมาวงศ์ ได้กล่าวว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมาภาครัฐได้ดำเนินการตราและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้ความคุ้มครองด้านการเงินและเพิ่มศักยภาพของประชาชนในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเป็นธรรมระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้และลดปัญหาจากความรุนแรงในการทวงถามหนี้ เนื่องจากสภาพปัญหาในสังคมที่ยังมีการกระทำที่ไม่เหมาะสมกับลูกหนี้ และยังขาดกฎหมายซึ่งกำกับดูแลผู้ประกอบการธุรกิจทวงหนี้ กฎหมายดังกล่าวจึงกำหนดกระบวนการกำกับดูแลและตรวจสอบที่เหมาะสมและพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่เปิดโอกาสให้มีการนำทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ไม่สามารถจำนองหรือจำนำมาใช้เป็นหลักประกันการชำระหนี้โดยไม่ต้องส่งมอบให้แก่ผู้รับหลักประกันได้ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มช่องทางในการนำทรัพย์สินมาเป็นหลักประกันทำให้ผู้ประกอบการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น รวมทั้งยังกำหนดกระบวนการบังคับหลักประกันที่มีความรวดเร็วและไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการทางศาล ส่งผลให้ผู้รับหลักประกันสามารถบังคับชำระหนี้ได้อย่างรวดเร็วและเป็นการแบ่งเบาภาระทางศาลอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป การสัมมนาวิชาการฯ ในช่วงบ่ายเน้นการใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแกนกลางในการพัฒนา โดยเน้นการศึกษาอย่างถ่องแท้ ทำสิ่งที่ตนถนัด หมั่นปฏิบัติจนชำนาญ และพึ่งพาตนเอง ในขณะที่ภาครัฐให้การส่งเสริมผ่านการปรับปรุงโครงสร้างทางกฎหมายควบคู่กับการส่งเสริมการให้ความรู้ทางการเงิน ทั้งนี้ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินให้แก่ประชาชนในการจัดการปัญหาหนี้ในระบบเพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุด

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

โทร ๐๒ ๒๗๓ - ๙๐๒๐ ต่อ ๓๒๑๕, ๓๒๓๕